OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 20 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya.	ƒ 7 50
„ „ „ „ Java	„ 9 —
„ „ „ „ Buitenbezittingen.	„ 10.—
„ „ „ „ Nederland.	„ 13.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 10 MAART.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze Courant behoort een bijvoegsel.

MILITAIRE SCHOLEN.

In onderscheidene garnizoenen van Nederlandsch Indië bestaan scholen om mingevorderde onder-officieren en korporaals, zoomede zoodanige manschappen, die door goede aanleg en goed gedrag verdienen eenmaal voor dien graad in aanmerking te komen, onderwijs te geven.

Dat onderwijs omvat het lezen, schrijven en rekenen, de administratie, de dienst en exercitie-reglementen het stellen van brieven en maken van lijsten en rapporten.

Deze nuttige instellingen dagteekenen reeds van den jare 1818, wanneer dezelven bij gouvernements-besluit vae den 15den Junij 1818 No. 6 (staatsblad 39) zijn in het leven geroepen.

In de ruim veertig jaren, die sedert dat tijdstip verloopen zijn, moesten die instellingen noodwendig deelen in de vooruitgang, die het onderwijs, zoowel in het moederland als in deze kolonien heeft ondergaan, en tot op het huidige oogenblik mag men dezelven beschouwen als eene gewigtige bijdrage tot de geschiedenis van de belangstelling der Regering in de zedelijke en wetenschappelijke behoeften van den krijgsmansstand, die een zoo gewigtig als uitgebreid bestanddeel uitmaakt van de Europesche bevolking dezer gewesten.

Geen wonder dus dat de militaire scholen de aandacht der periodieke pers niet ontgaan zijn. Onlangs noodigden wij eenen deskundige, met deze scholen en derzelver inrigting beter bekend dan wij, uit, om ons zijne gedachten over dit onderwerp mede te deelen. Welwillend werd hieraan voldaan, en het is ten gevolge daarvan dat wij de onderstaande beschouwingen volgaarne eene plaats verleenen onder de onderwerpen van algemeen belang, welke wij gewoon zijn in ons blad te bespreken.

Niemand voorzeker zal ontkennen, dat *lezen*, *schrijven* en *rekenen* drie gewigtige werkwoorden zijn, waarmede een ieder dient bekend te wezen, die aanspraak wil maken, op den naam van een beschaafd mensch.

Nogthans is het nog zoo lang niet geleden, dat iemand al voor een groot geleerde werd gehouden, indien hij in staat was een geschrift te ontcijferen.

In vroegere eeuwen waren het alléén de geestelijke heeren, die zich met het wetenschappelijke onledig hielden, en liep men al spoedig gevaar te worden uitgekreten voor een heksenmeester of toovenaar, indien men wijzer wilde zijn dan zijne medeburgers —

De adel, die uit trotschheid zich meestal het ledige hoofd tooide met de pluimen, die de haan achteloos, zonder daarmede ijdel te pronken als de paauw, aan zijne staart draagt, zoude het zich tot oneer hebben aangerekend, te kunnen lezen, laat staan te rekenen en te schrijven. In den tegenwoordigen tijd echter ziet het er geheel anders uit.

De eenvoudige soldaat, die vroeger slechts exerceren en poetsen kon, wordt thans in de gelegenheid gesteld een professor te kunnen worden.

De eenvoudige rang van korporaal kan hij niet meer verwerven, of hij moet daarvoor een examen afleggen.

Al wie eenen rang bekleedt moet *nolens volens* zich toeleggen op verdere studie.

Vroeger zag men wel eens dezen of genen studious, die geheel laconiek zijne boeken naar den duivel wierp en soldaat werd, ten einde aldus aan alle hoofdbrekerij een einde te maken, doch schrikkelijk zoude men zich vergissen indien zulks plaats greep in den tegenwoordigen tijd.

Onze militairen studeren en wel zóódanig, dat menig Rector, (was ZijnEd er ooggetuige van,) tranen zoude storten van teedere belangstelling.

Mannen met grijze haren, ja met eerbiedwaardige kale schedels, ziet men met bevende vingeren de pen vasthouden en met kinderlijk geduld letters copiëren, die op het papier schijnen te dansen of wel hebben zij een leesboek in de hand, waaruit zij elkander op een stukje onthalen, dat van lieverlede hen de oogen doet sluiten, — niet uit verveling, maar om des te beter te kunnen luisteren.

Men zoude waarlijk zich geen denkbeeld kunnen vormen, hoe gaarne en hoe gretig onze soldaten van de gelegenheid gebruik maken, ten einde eenmaal over gewigtige diepzinnige zaken te kunnen mede spreken. De school is dan ook altijd zóó opgepropt vol van bezoekers, dat heeren instructeurs wel eens niet weten waarmede of met wien aantevangen, zoodat het ook al gebeurt, dat de leerlingen elkander een paar uurtjes ijverig zitten aankijken, even als of iedere tronie eene landkaart voorstelde

Weleer had een korporaal of onder-officier nog een paar uurtjes over, ten einde zich te kunnen vervelen, hier of daar, doch thans, met de nieuwe schoolinrigting, heeft men daarvoor op eene allerdoelmatigste wijze gezorgd.

Ten einde lust en ambitie te verwekken heeft men die uurtjes in beslag genomen, en is ieder gegradueërde gedwongen om door een afteleggen examen blijken te geven bekwaam te zijn voor den rang, dien hij bekleedt. — Wil hij dan afstand doen van verder avancement, dan mag hij de school vaarwel zeggen.

In weerwil echter van al dat gedwongen schoons weten wij bij ondervinding dat men een flink goed onder-officier kan zijn, zonder daarom te kunnen lezen of schrijven.— Wij hebben onder-officieren gekend, die het eeremetaal droegen van drie verschillende monarchen, voor wie een SAINT ARNAUD, PELISSIER, MAC. MAHON, CAVAIGNAC en anderen respectueus salueerden met den steekhoed, wanneer zij revue hielden, en die echter in hun boekje eenen bezem teekenden, wanneer zij plaatscorvée en een schilderhuis, als zij de wacht kommandeerden. — Hoofd-Officieren waren er, die geen letter wisten, al schreef men ze ook zoo groot, dat men dezelve kon meten met de el.

En toch waren het mannen, die onwillekeurig, eerbied en vertrouwen inboezemden.

Het daarstellen van militaire of zoogenaamde bataillons-scholen is ongetwijfeld een bewijs van hooge

---

EEN WINTERNACHT.

DOOR

J. J. CREMER.

I.

DE ONTMOETING OP DEN GRINDWEG.

Een lange, koude nacht stond den korten, grauwen decemberdag te vervangen. Daar breekt nog eenmaal, vóór het ter kimme dalen, de zon door het digte wolkenfloers heen en werpt een schitterenden gloed over de met sneeuw bedekte velden. Prachtig schouwspel! dat spreekt van de eeuwige liefde des Almagtigen, dat roept — zie, en gevoel!

„Wonderbaar schoon!" sprak een voetganger bij zich zelven, die, in een warme kleeding gestoken, een oogenblik zijn haastigen tred vertraagde, om het zoo even vermelde natuurtooneel meer naauwkeurig te kunnen gadeslaan.

„Schoon! schoon!" zeide hij nogmaals schier overluid, doch zich omwendende, om ook naar dien kant een onderzoekenden blik te slaan, blies hem de fijne noordoosten wind zoo scherp in het aangezigt, dat hij met de woorden: „Ontzettend koud!" zijn ooren dieper in de kraag van zijn overjas stak, de bouffante nog wat vaster toehaalde en zoo met verhaasten tred zijn togt langs den grindweg naar het naburige dorp H. vervolgde. Met verschillende gewaarwordingen vervuld en snel voorttredende, had hij verder weinig het wintertooneel rondom zich gadeslagen en, het voetpad door de hoog opgepakte sneeuw vervolgende, zag hij niet, hoe de gulden avondgloed had opgehouden de besneeuwde boomen en velden te kleuren; bespeurde hij niet, hoe de vale tint van den nacht al meer en meer het daglicht verving en hoorde hij, door zijn eigen krakenden tred, de schrede niet van een uiterst armoedig gekleed manspersoon, die voor eenige oogenblikken het erf eener aanzienlijke hoeve van ter zijde was afgekomen, en hem nu als op den voet volgde.

„'t Is koud, heerschap!" klonk het nu eensklaps achter den eersten voetganger, waardoor deze zich ontsteld omwendde en den spreker in het verkleumde aangezigt zag.

„Dat verzeker ik je," antwoordde hij, en zich van den schrik der onverwachte toespraak herstellende, ging hij op het smalle voetpad een weinig ter zijde, om zijn volgman den voorgang te gunnen, 't geen hem in elk geval aangenamer was.

De tweede wandelaar scheen echter geen lust te gevoelen om voorbij te gaan en alleen zijn weg te vervolgen, want, het ter zijde gaan van zijn voorganger als een uitnoodiging om nevens hem te komen aanmerkende, deelde hij het gezegde smalle sneeuwpad met den welgekleeden wandelaar, waardoor deze telkens genoodzaakt was in de opgehoopte sneeuw te stappen.

„'t Is op doodvriezen af, heerschap! hernam de eerste spreker weder, terwijl hij op een trippeldrafje, hard stappende, den heer getrouw ter zijde bleef.

Het heerschap, weinig ingenomen met zijn nieuwen togtgezel, antwoordde hem niet, maar nam hem van ter zijde naauwkeurig in oogenschouw. Die plunje zag er ongelukkig uit. Het opperstuk, dat noch rok, noch jas, noch buis kon genoemd worden, was zoodanig gelapt en gehavend, dat zijn ware afkomst of kleur zelfs niet meer te gissen was; de broek, die den man veel te kort was, scheen wel de aflegger van een meer bemiddelde te zijn, althans het goed, ofschoon een zomerstof en ook danig verschoten, was zeker fijn, en in zijn soort sterk te noemen; wat de verwarming van dat stuk betrof, die zal zeker veel te wenschen hebben overgelaten, want luchtig fladderde het om de — door een winkelhaak zigtbare — verder ongedekte beenen van den man, wiens bloote voeten in een paar met hooi gevulde klompen staken. Het hoofd was met een versleten stuk van een aardappelzak gedekt, waarvan de punten om den hals waren zaamgeknoopt.

„Neen. 't is vreeselijk," vatte de arm gekleede, niet afgeschrikt door het zwijgen van zijn togtgezel, nogmaals het woord op. „Neen, ik zeg dan maar dat 't vreeselijk is; als ge niets *in* 't lijf hebt, haast niets *aan* 't lijf kunt krijgen, en 't zoo koud is dat men zich niet eens warm kan loopen."

„Ja, ja," was nu het antwoord van den welgekleede „dat is verschrikkelijk."

„Begrijpen en verstaan kun j'et," hernam de man met het zomerbroekje, „maar gevoeld of ondervonden heb j't zeker nooit, heerschap? en vragend zijn gezel aanziende, sloeg hij de koude, ongedekte handen onder de oksels.

„'t Moet zeker hard zijn," antwoordde het heerschap ontwijkend.

„Hard — hard!" hernam de man, bitter lagchende, „gij moest 't eens even beproeven. Geef mij dien warm gevoerden overjas maar, als ge 't voelen wilt, dan kunt ge mijn buis toe krijgen."

Een wonderlijk gevoel van — vrees bekroop den gevraagde; dat gezelschap begon hem in het geheel niet aan te staan en hij gevoelde groot berouw over de onvoorzigtigheid, dat hij zonder eenig verdedigingsmiddel, in zulk een slechten tijd, bij zulk een strenge koude en bij den invallenden avond, zich alleen, op een eenzamen en zelfs, bij gerucht, onveiligen weg had gewaagd. Van ter zijde hield hij den steeds voorttrippelenden man in het oog, en een weinig zijn tred inhoudende gaf hij hem tevens den

belangstelling en edele beginselen, doch vrijwillig, zonder dwang moest men dezelven kunnen bijwonen.

Met onwillige honden is het slecht hazen vangen, doch moeijelijker is het voorzeker iemand iets te willen leeren, waarvoor hij noch lust noch roeping heeft. Dit is, het *scire nostrum nihil est, nisi hoc scire, sciat alter* te willen toepassen naar den letter.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTÉ.

JAVASCHE COURANT

van 2 *Maart* 1859 No. 18.

Bij Koninklijk besluit van den 8sten December 1858, no. 58, zijn benoemd tot adspirant-ingenieurs van den Waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indie:

J. C. Schumm, opzigter van de 8de klasse bij den waterstaat in Gelderland,

G. A. Pet, provinciaal opzigter in Noord-Holland, en

G. Uijlenbroek, doctor in de wis- en natuurkunde, opzigter van de 4de klasse bij den waterstaat in Zuid-Holland.

Civiel Departement.

ERKEND EN TOEGELATEN:

Krachtens Koninklijk besluit van 23 December 1857 no. 75, de heer Georg Heinrich Hermann Vaupel, als consul van Mecklenburg Schwerin te Batavia.

ONTSLAGEN.

Op hun verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de adsistenten der eerste en tweede klasse bij de factorij voor den Nederlandschen Handel op Japan C. J. Textor en D. de Graeff van Polsbroek.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de elève-opzigter bij de burgerlijke openbare werken E. A. Orth.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de klerk op het residentiekantoor te Magelang G. A. Pieters.

Op zijn verzoek, eervol, als translateur voor de Engelsche en Hoogduitsche talen te Soerabaya F. W. Mehlbaum.

GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der kultures, de ambtenaar der 2de klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie J. A. Focquin, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

ONTHEVEN.

Eervol, van de verdere waarneming der functien van redacteur der Javasche Courant, de ambtenaar F. J. H. van Deinse.

TIJDELIJK OPGEDRAGEN:

De redactie der Javasche Courant aan E. C. Bangert, hoofdkommies bij de directie der producten en civiele magazijnen.

BENOEMD:

Tot translateur voor de Engelsche taal te Soerabaya F. Bogaardt.

BIJ DE DIRECTIE DER PRODUCTEN EN CIVIELE MAGAZIJNEN.

BEVORDERD:

Tot hoofdkommies, de eerste kommies bij de directie F. B. van Leeuwen.

Tot eersten kommies, de tweede kommies bij de directie J. A. H. Buddingh.

BIJ DEN RAAD VAN JUSTITIE TE PADANG.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, als lid, L. H. Deeleman, kapitein der genie.

BENOEMD:

Tot lid J. Verheij, agent der factorij van de Nederlandsche Handelmaatschappij aldaar.

BIJ DE HOOFDKOMMISSIE VAN ONDERWIJS IN NEDERLANDSCH-INDIE.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, als lid, J. C. Teenge, lid van de factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij, onder dankbetuiging voor de als zoodanig door hem bewezene veeljarige diensten.

BENOEMD:

Tot lid, jhr. mr. D. A. Junius van Hemert, directeur der middelen en domeinen.

MAGTIGING VERLEEND:

Tot de uitreiking aan E. W. Muller, op zijn verzoek, eervol ontslagen officier van gezondheid der 1ste klasse, eener acte van toelating tot de uitoefening van de genees- en heelkundige praktijk te Soerabaya.

Militair Departement.

BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE.

BEVORDERD:

Tot onder-intendant der 1ste klasse in de eerste militaire afdeeling op Java, de onder-intendant der 2de klasse J. W. Oosterhout.

Tot betaalmeester der 1ste klasse, de adjunct-intendant F. Bosch.

Tot aspirant betaalmeester, de adjudant onder-officier fungd, betaalmeester G. L. C. F. Hees, van het garnizoensbataillon in de eerste militaire afdeeling op Java.

VERLEEND:

Een verlof naar Nederland, voor den tijd van een jaar, buiten bezwaar van 's lands kas, aan den kontroleur der tweede klasse bij de landelijke inkomsten en kultures in de residentie Kedirie C. W. F. Neijs.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 26 Februarij en 2 Maart 1859 no. 17 en 18, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Commissarissen in den boedel, van wijlen A. C. van Lennep, in leven aspirant-betaalmeester.

Door de weeskamer te Soerabaya, van wijlen Josephus Antonius van Berkel.

Door Auw Oenio, te Djamblang, van wijlen den chinees The Hokiang.

Door de weeskamer te Batavia, in het faillissement van den chinees Lim IJa.

Door de weeskamer te Soerabaya, in het faillissement van de chinesche vrouw Tan Swienio.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand	Maart	op den	21sten.			
„ „ „	April	„ „	2den	13den	en	30sten.
„ „ „	Mei	„ „	18den			
„ „ „	Junij	„ „	1sten,	17den	en	30sten.
„ „ „	Julij	„ „	17den			
„ „ „	Augustus	„ „	1sten		en	17den.
„ „ „	September	„ „	2den		„	18den.
„ „ „	October	„ „	2den		„	18den.
„ „ „	November	„ „	2den		„	18den.
„ „ „	December	„ „	2den		„	18den.

des namiddags te vier ure.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Op heden voorspoedig van eene *DOCHTER* bevallen, de Echtgenoote van W. A. S. VALBERG.

SOERABAYA, 3 *Maart* 1859. (262)

STERFGEVALLEN.

Heden overleed tot mijne bittere droefheid, in den jeugdigen leeftijd van een en twintig jaren, mijne geliefde echtgenoote HELENA ELISABETH LEVERT. Eene kortstondige maar hevige ziekte maakte een einde aan haar voor mij zoo dierbaar leven.

SOERABAYA, 7 *Maart* 1859.

J. F. HACKMAN ASSCHENBERGH.

Algemeene kennisgave. (278)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Vrijdag en Zaturdag den 11den en 12den Maart 1859.

Ten huize van den ASSISTENT RESIDENT te *Modjokerto*.

Van goed onderhouden MEUBELAIRE GOEDEREN van NGAMPLONG-SONO-KEMBANG en PORMOSODO HOUT; SPIEGELS en SCHILDERIJEN, goed gedresseerde ZWARTE KADOESCHE RIJ- en- WAGENPAARDEN; DRIE zoo goed als nieuwe RIJTUIGEN, als EENE KOETS, EEN VIS-A-VIS en EEN TENT-REISWAGEN, EUROPESCHE en BASTAARD melk gevende KOEBEESTEN.

VOORTS:

JUWEELEN, GOUD- en- ZILVERWERK, ETAGERE- VOORWERPEN, PORCELEINEN SERVIEZEN, GLASWERK, EENE NIEUWE IJZEREN BRANDWAARBORGKAST, KEUKENGEREEDSCHAPPEN, enz. (213)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 15den Maart a. s., ten huize van den WelEd. Heer G. J. NETSCHER te *Kepoetran*.

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

van eenen wel onderhouden INBOEDEL, bestaande uit: MAHONYHOUTEN, BATAVIASCHE en andere GEPOLITOERDE MEUBELEN, EEN PIANO, IJZEREN LEDIKANTEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, een zoo goed als nieuw FIJN FRANSCH PORCELEIN ETENSSERVIES voor 24 personen, HANG-TAFEL en MUURLAMPEN, PLEET- en GLASWERK, een MIJLORD, een PALANKIJN, eenige BLOEMEN IN POTTEN, en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (240)

VENDUTIE.

Op Donderdag den 17den Maart a. s.

Voor de woning van den Heer WORMS te *Krambangan*, van GENEVER, COGNAC, PROVISIEN, MEUBELAIR, HOUTWERKEN, en wat verder zal worden te voorschijn gebragt. (274)

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 18den Maart a. s.

Zal in het Vendu-Locaal bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, voor rekening van belanghebbenden, verkocht worden het WRAK van het Nederlandsche

voorgang: terwijl hij, zijn vrees willende bedekken, half lagchende zeide: „Wel, wel, gij doet mij daar een aardigen voorslag. 't Zou een vreemde wereld worden, indien hij die één jas had, dien moest uittrekken om hem een ander te geven, die er geen had."

De schamel gekleede bleef altijd op hetzelfde trippeldrafje, zonder te antwoorden, doorklotsen. Wonderlijke denkbeelden gingen hem door het brein, en, na nog eenige oogenblikken zwijgens, bleef hij eensklaps staan, en schuins achter zich het heerschap aanziende, riep hij, op een akelig scherpen toon: „vreemde wereld!!..." doch zich merkbaar geweld aandoende, zette hij zich weder in beweging en klotste voort.

De eigenaar der warme kleeding ontstelde nog meer toen hij den arme op dien vreemden toon zijne woorden hoorde herhalen. Het eenige middel, om zich van den onrustwekkenden reismakker te ontslaan was: hem een flink geldstuk in de hand te stoppen; tot dat einde zoude hij evenwel zijn welvoorziene porte-monnaie moeten te voorschijn halen, en — wie waarborgde hem dan, dat niet de geheele inhoud prijs zoude zijn, zoowel de gelden van hem zelven, als de driehonderd gulden aan bankpapier, die hij, voor een zijner vrienden, aan den ontvanger van H. — waar hij eenige dagen ging doorbrengen — moest overhandigen — Neen, 't scheen hem geraden, het geld maar buiten spel te laten, want, moest die porte-monnaie worden uitgehaald, dan kon de gouden horlogieketting, waaraan een dito uurwerk verbonden was, ook wel gevaar loopen van begeerig beschouwd en dreigend geeischt te worden. De noodzakelijkheid inziende om den ongelukkige in een goede stemming te brengen, zonder zijne gelden te wagen, deed het heerschap besluiten, om door woorden te beproeven, wat hij door geld gereeder zou hebben erlangd, en den armen togtgenoot op nieuw ter zijde tredende zeide hij op ernstigen toon: „Waarlijk, ik heb deernis met uw lot, goede vriend. Hoe gaarne zoude ik u iets geven, zoo ik er toe in staat was. doch gij begrijpt ligt, van mijne kleederen kan ik mij bezwaarlijk ontdoen en geld...." hier hield de spreker op; de logen wilde hem nog niet van de lippen.

De klotsende gezel, dat voor hem zoo veelbeteekenende woord *geld* hoorende uitspreken, zag het heerschap van ter zijde nogmaals veelbeteekend aan en herhaalde vragend. „Geld....?"

„Ja, ziet gij." hernam de voorlaatste spreker, hoe gaarne ik u iets zoude geven, zoo is mij zulks onmogelijk, want ik zelf, ziet gij, ik zelf heb — niets, doch...."

„Doch.." herhaalde de man.

„Doch," hernam de ook niets bezittende weder, „een wijs en liefderijk God geeft ieder sterveling op aarde zijn bescheiden deel. Den een schenkt hij schatten, een ander dagelijksch brood, terwijl velen weder met armoede of gebrek moeten worstelen."

„Gebrek!" riep de man, met akelige oogen zijn nevenman, aanziende, terwijl hij van den trippelenden gang in den geregelden stap overging.

„'t Is waar," vervolgde hij, „gebrek, gebrek lijden er zoo velen; ook ik lijde met de mijnen armoede en bitter gebrek. — 't Is waar, 't is waar, — God geeft elk zijn deel. Den groote geeft Hij geld, den geringe onthoudt Hij zelfs het noodigste. Maar — zoowel als Hij den leeuw en den tijger krachten geeft om den buit te bemeesteren zoo heeft Hij den arme in tijd van nood ook de wapens geschonken om datgene te nemen wat hem wreedaardig onthouden wordt;" en bij deze laatste woorden glinsterden de oogen des armen mans en balde hij de gespierde, doch vermagerde handen zóó veelbeteekenend, dat de inderdaad meêwarige, doch tevens eigenbelangzuchtige togtgenoot verschrikt een schrede achterwaarts deed, waardoor hij op een bevrozen sneeuw-verhevenheid teregt kwam, uitgleed en achterover nederviel.

't Was gaande weg reeds meer dan schemerdonker geworden, en niets brak de heerschende stilte in den omtrek af dan het geluid van een naderend schelletje, welks geklingel echter door den angstkreet: „help! moord!" uit den mond des nederliggenden, weldra verdoofd werd.

„Moord, moord," bromde de man, die honger had en tot bevriezens toe koud was, met een pijnlijken lach; „moorden.... O God!"..... en nogmaals beschouwde hij, zonder eenige beweging, den steeds moord en hulp roependen vreemdeling. — Deze het ergste vreezende en alleen op redding bedacht, zocht zich weder op de been te brengen, ten einde dan het hazenpad te kiezen, dewijl hij met zijn lederen schoeisel, toch zeker op den klompenman het veld zoude behouden. Een oogenblik staakte hij dus zijn hulpgeschreeuw, en duidelijk klonk nu het geluid van het reeds genoemde schelletje onzen noodlijdenden voetganger in de ooren. Deze op zijn weg terugziende, en het postkarretje ontwarende, 't welk hem reeds op kleinen afstand genaderd was, bedacht zich even, smeet toen haastig de klompen van de voeten, nam ze in de handen en verwijderde zich blootsvoets zoo hard hij loopen kon van de plek, waar het postkarretje weldra den bevenden voetganger bereikte en waarvan de postiljon hem gaarne voor een drinkgeld, tot aan het nabijzijnde H. medenam.

(*Wordt vervolgd.*)

schip **DELFT,** kapitein L. VAN GEELKERKEN, zoo als hetzelve is liggende of niet liggende op de Maduresche wal nabij *Kamal;* daarna de geredde INVENTARIS bestaande uit: TOUWWERK, ZEILEN, KOMPASSEN, eenige rollen NIEUW ZEILDOEK, IJZER, enz. enz. Nadere informatien te bekomen bij

De Agenten

(263) FRASER EATON & CO.

Op de vendutie van den 18*den Maart a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zullen nog worden verkocht: **Deursloten** van 5, 6, 7, en 8 duim, **Hangsloten, Vogelkooijen,** 25 picols **Ebbenhout, Amerikaansche Klokken, Kousen, Sokken**, 1 kist **Enveloppes, stereoscopen** met platen, **Zeep, Madera Wijn, Roode Wijn, Kroonen** met 3 en 4 lampen, **een nieuwe Bendie, een Reiswagen,** enz. (286)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 22sten Maart a. s.

ten huize van den WelEd. Gestr. Heer Dr. P. L. ONNEN,

Van goed onderhoudene meubelaire goederen en hetgene verder voor eenen welingerigten Inboedel benoodigd is.

Goed gedresseerde Wagenpaarden, Solide wagentuigen, enz. enz. (279)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP BANDA,

KAPT. VOGEL,

Vertrekt naar BATAVIA, via SAMARANG, op *Zondag den* 13*den aanstaande.*

Adres bij

(271) W. CORES DE VRIES.

HET STOOMSCHIP PADANG.

Kapitein B. J. SCHIPPER.

Vertrekt op *Dingsdag den* 15*den a. s.*; naar MACASSAR, TIMOR en DE MOLUKKO'S.

Adres bij

(280) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN.

VRACHT EN PASSAGE

DIRECT

NAAR BATAVIA.

Wordt aangeboden met het Nederlandsche schip

HOLLANDIA,

Gezagvoerder C. C. RUIGE, om spoedig van hier te vertrekken. Adres bij

De Agenten,

(264) SCHIMMELPENNINCK & CO.

LEES HIER!

De ondergeteekende sergeant bij het 13de bataillon Infanterie verlangt ten spoedigste TWEE KLERKEN, wel bekend met het vervaardigen van dagelijksche rapporten, wachtrollen, kaartjes, corvée-en rangeerlijsten, model No. 14, Indeeling-kleeding en wapeningstaten en niet geheel en al ongeschikt voor menagemeester.

Benevens de halve kost en geheele inwoning kan men staat maken op een ruim salaris en niet geringe emolumenten.

Reflecteerenden worden beleefd verzocht zich met franco-brieven regtstreeks te wenden tot

JEAN JACQUES ARMAND VAN DER HEIJDEN.

Sergeant bij de 1*ste Comp.*

(265) *Citadel Prins Hendrik.*

TABAK.

Iemand, met HET VAK VAN TABAK bekend kan geplaatst worden bij

A. J. WALTER.

TOELONG AGONG (KEDIRIE)

Brieven francoo. (281)

EEN JONG MENSCH, Nederlander van geboorte, vroeger stuurman geweest doch reeds eenigen tijd op eene suiker-fabriek werkzaam zijnde, en door omstandigheden buiten betrekking, zag zich gaarne weder in eene dergelijke betrekking geplaatst.

Ter informatie moge dienen dat hij goed met den inlander kan omgaan en een goed getuigschrift kan produceren.

Adres L. A. bij de uitgevers dezes. (266)

De crediteuren der firma **RUYL CRAMER & CO,** of hunne gemagtigden, worden uitgenoodigd eene vergadering te komen bijwonen ten kantore der firma, op *Dingsdag den vijftienden dezer* ten een ure 's namiddags.

De bewindvoerders SOERABAYA, 1 *Maart* 1859.

J. J. BLANCKENHAGEN. (248)

R. MACMILLAN. RUYL CRAMER & CO.

VERLOREN GERAAKT

Op de diligence *van den* 16*den Februarij ll.* van Soerabaya naar Passoeroean, EEN KAMFERHOUTEN KOFFER N°. 4, inhoudende eenige kleedingstukken.

Degene bij wien dezelve welligt abusivelijk is bezorgd geworden, wordt beleefdelijk verzocht die te willen laten terugbezorgen, tegen vergoeding der kosten, bij den Heer A. VIS te *Passaroean* of bij den ondergeteekende te *Sourabaya.*

(284) J. F. C. HOFFMAN.

HOUDERS VAN COGNOSSEMENT

OVER.

P. & S. R. 10 NIEUWE IJZERBANDSLEGGERS, afgeladen door P. & S. RENDORP, Amsterdam, aangebragt per **STAD GOUDA,** kapitein BREUNING, gelieven zich ten spoedigste bekend te stellen bij

De Agenten,

(269) RUIJL CRAMER & CO.

De ondergeteekende, laatst gezagvoerder van het verongelukte Nederlandsche schip *Souburg,* Java verlatende, betuigt door deze, ook namens de geheele equipage, zijnen hartelijken dank aan de plaatselijke besturen en inwoners, zoo van Sourabaya als Probolingo, voor de vele blijken van deelneming, hulp en vriendschap, op beide plaatsen zoo ruimschoots genoten bij het ongeluk dat hen getroffen heeft door het vergaan van genoemd schip, en roept aan alle in in deze hulp verleend hebbenden een hartelijk vaarwel toe.

SOERABAYA, H. H. VON LINDERN.

5 *Maart* 1859.

TE KOOP

PUIKE MANILLA SIGAREN.	*f* 42.
d°. GENEVER.	„ 14.
d°. SELTZERWATER.	„ 14.
KOOLTEER	„ 13.
MEUBELAIRE GOEDEREN.	
DAGUERREOTIJPE-TOESTELLEN.	

(275) **DUYSHART.**

VERKRIJGBAAR

BIJ DEN ONDERGETEEKENDE:

BIJBELSCHE ALMANAK voor het jaar 1859 à 30 duiten.

De Secretaris van het Hulp-Zendeling-genootschap te Soerabaija.

RAAF.

PUIKE MANILLA-SIGAREN N°. 1

EN

FRAAIJE PAPETERIEN.

(283) Bij MARTENS & CO.

VERKRIJGBAAR

BIJ

B. H. KUIJPER.

DUFFELSCHE YANKEE JACKERS. (277)

BOEKHANDEL E. FUHRI & CO.

VERKRIJGBAAR.

NAAM-EN-RANGLIJST DER OFFICIEREN BIJ DE LAND-EN-ZEEMAGT in *Nederlandsch Indie* voor het jaar 1859, à *f* 2. contant.

ONTVANGEN,

PER STAD GOUDA,

EEN FRAAI FACTUUR

ZWITSERSCHE NETELDOEKEN,

NIEUWE DESSINS,

BESTAANDE IN:

Geruit	**Mousseline.**	
Gestreept	do.	
Gebloemd	do.	*broché à bouquets.*
Gestreept	do.	*raijé à bouquets.*
Gedamasseerd	do.	*à colonne et jour.*
do.	do.	*à bouquets.*
Gaze-damasseé	do.	*à bouquets.*
do.	do.	12/4 *à bordure,* met randen.
do.	do.	12/4 *ramagé* met randen.

Allen 10 à 12 stuks van ieder dessin voorhanden.

Gebrocheerde Neteldoeken voor jaquets en kinderrokjes in 27 diverse dessins.

Voering-gaas in diverse fijnten.

Organdie „ „ „ „

Fijne batiste dames-zakdoeken met randen, in diverse fijnten.

Tarletan in witte, blaauwe, rose en donker-roode couleuren.

Diverse gazen.

Een fraai Factuurtje gedamasseerd satijn *(Satin oriental)* in diverse couleuren.

(272) MARTENS & CO.

PAS ONTVANGEN

PUIKE VERSCHE HARING.

(285) Bij GEBR. VAN DELDEN.

ONTVANGEN.

PER AGNETA.

DIVERSE ZIJDEN FLUWEELEN LINTEN.
do. do. GALONS.
SMALLE do. LINTJES.
TULLE KINDERMUTSEN.
KRAAGJES, MOUWEN en ZAKDOEKEN.
NEIGE en ZIJDEN BLONDES.
KINDERSCHOENTJES.

(270) **MARTENS & CO.**

PAS ONTVANGEN

PER SCHIP GOUDA.

VALKEN BIER.

(268) Bij L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI & CO.

TE SOERABAYA.

PER MAIL ONTVANGEN.

F. S^T JACOB. Gedwongen en vrije suikercultuur op Java. *f* 2.— rec.

(245)

PUIKE RHIJNWIJN

tot zeer civiele prijs.

(267) Bij L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

238STE STAATS-LOTERIJ.

De loten voor deze loterij, waarschijnlijk met de mail, die omstreeks 8 Februarij uit Nederland vertrokken is, verzonden zijnde, worden alzoo tegen omstreeks den 27sten Maart alhier verwacht en zullen alsdan onmiddelijk worden toegezonden, ingevolge bij ons ontvangen bestellingen. welke vergezeld zijn geweest van het geldswaardig bedrag.

Wij noteren de prijzen der loten als volgt.

Een geheel lot	*f* 100.—
Een half idem	„ 50.
Een vijfde idem	„ 20.
Een tiende idem	„ 10.

terwijl wij aan bestellingen van *vijf loten in eens* een half lot als premie toevoegen.

SOERABAYA, E. FUHRI & CO.

25 *Februarij* 1859. (237)

TELEGRAM.

Aangeboden te Batavia op den 9den dezer te elf ure vijf minuten voormiddags, ontvangen te Sourabaya ten negen ure des avonds.

In den namiddag van den 8sten dezer is te Batavia aangekomen het stoomschip, medebrengende de per Landmail uit Europa verzondene brieven en nieuwsbladen, loopende uit Nederland tot den 25sten Januarij l.l.

In Nederland bleef de weersgesteldheid zacht en is dientengevolge de scheepvaart niet gestremd.

Door de kamers van koophandel van Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht zijn hevige adressen aan den Koning ingediend, strekkende tot intrekking der ordonnantie van den Gouverneur Generaal, de dato 31 Mei 1858 (staatsblad No. 63) waarbij onderscheidene havens in Nederlandsch Indie voor de scheepvaart zijn opengesteld.

Deze adressen hebben den Minister van kolonien aanleiding gegeven om een zeer uitvoerig rapport over dit onderwerp aan den Koning in te dienen.

De ordonnantie is voorloopig niet ingetrokken.

De dagbladen maken gewag van eene verschrikkelijke vergiftiging, die te 's Hage door eenen vijf en tachtig jarigen Nederlandschen Generaal zoude zijn gepleegd.

De tijdingen uit Europa zijn minder oorlogszuchtig. Tusschen Frankrijk en Sardinie zoude een offensief en defensief tractaat zijn tot stand gekomen.

Er heeft een gerucht geloopen omtrent den dood des Konings van Napels, hetwelk echter gebleken is valsch te zijn.

Prins Napoleon zal in het huwelijk treden met eene Italiaansche prinses.

HANDELSBERIGTEN.

In den handel was het over het algemeen stil, schoon de stemming voor de meeste artikelen willig blijft.

Koffij stijgende; goed ordinair Java 34½ c. waard.

Suiker hooger afgedaan, zijnde eene partij Java zeilende tot *f* 1 boven November-prijzen verkocht.

Thee zonder handel.

Rijst nominaal prijshoudende.

Tabak zonder omzet.

Huiden gedrukt.

Indigo onveranderd.

Tin gevraagd.

Arak lusteloos.

SOERABAYA, den 10den Maart 1859.

Bij het ter perse leggen dezes was de post van de West wederom niet aangekomen.

— Volgens berigten van Anjer is den 30sten Januarij jl. door den gezagvoerder J. Campbell, van het Engelsche schip *Securetij of Liverpool*, op 30° 35'. Z. B. en 106° 50' L. B, O. Greenwich, eene in zinkenden staat drijvende bark ontmoet, die hij, door omstandigheden verhinderd, evenwel niet heeft kunnen naderen.

Later heeft de gezagvoerder van het Amerikaansche schip *Judge Shaw*, op den 20sten Februarij jl., op c. c. twee Duitsche mijlen Z. Z. W. van Fairlij klip, in 8 vademen water, eene gezonken bark gezien, waarvan het tuig nog grootendeels zigtbaar was, en volgens beschrijving vermoed werd dezelfde te zijn, als die door den gezagvoerder Campbell ontmoet.

Van welk schip dit wrak afkomstig is, is tot nog toe onbekend.

TIMOR. — Gedurende de maand December heerschte alhier, met uitzondering van eenige weinige dagen, eene groote warmte, nu en dan slechts afgewisseld door eenige onweêrs buijen. Een derzelve brak met eenen vreesselijken slag juist boven Koepang los; 14 buffels in eene stal vielen, door den bliksem getroffen, dood ter neder. De steng van eene nieuw gebouwde, in de rivier liggende prahoe, werd in splinters geslagen; 2 gaten sloegen in den romp, terwijl eenig touwwerk verbrandde.

Volgens berigt van Delli, zouden twee Engelsche ingenieurs en eenige Chinezen aldaar zijn aangekomen, om, voor het huis d'Almeida te Singapore, de kopermijnen in het Portugeesch gebied van Timor te ontginnen.

(*Jav. Cour.*)

BRITSCH INDIE.

Den 26sten December werd Burguddis door den Opper bevelhebber ingenomen: Bene Maddo werd vervolgd zoo ver zulks mogelijk was, en verloor zes stukken. Den 27sten viel eene tweede vesting in handen der Engelschen. Den 29sten keerde Lord Clijde, door een valsch gerucht misleid, naar Nepaura terug, doch tegen den avond kwam men te weten dat de Nana Saib zijn kamp had neergeslagen te Banhee, aan den oever der Raptee, de grensstroom van Nepal. Onverwijld brak men op. — Te acht ure in den avond vertrok de cavallerie met zes zware stukken, de scherpschutters en een gedeelte van het 20ste infanterie op olifanten gezeten. alles onder aanvoering v n Lord Clijde zelf, en nadat dit detachement den geheelen nacht had doorgemarcheerd stootte hetzelve in den ochtend op den vijand, die aan den zuidelijken oever der rivier was gelegerd. — De cavallerie maakte eene woedende charge tot in de rivier, waarbij zij den vijand van zijne stukken weg, in de grootste verwarring, den stroom injoegen. — Hiermede kan de veldtogt in Oude als geëindigd worden beschouwd. De Nana met de Begum en ongeveer 500 volgelingen zijn naar Nepal gevlugt, en tien van de mindere hoofden hebben zich overgegeven onder beneficie der gepubliceerde amnestie, waaronder Mehndee Hoossein, de Nazim van Gorruckpore en de Nawab van Furruckabad. die onder beschuldiging van moord naar Cawnpore is gezonden, om daar te worden teregtgesteld. — Hoe de vlugtelingen door Jung Bahadoor in Nepal zullen worden ontvangen is nog onzeker, doch men geloeft dat hij hen zal beschouwen als een invallend leger, en hen dus gewapenderhand weder over de grenzen zal terug drijven. — In die verwachting heeft Lord Clijde voor hij naar Luchnow terugkeerde eene sterke brigade achtergelaten om hun een warm onthaal te geven.

Het volgende is van Allahabad, gedateerd 17 Januarij.

Ik zend U eenig nieuws betreffende de handelingen van den Gouverneur Generaal. Sedert mijnen laatsten heeft zijne Lordschap den tijd van zijn vertrek alweder vervroegd, die alsnu bepaald is op den 20sten. — Langs den geheelen Grand Trunk Rood, tusschen hier en Rancegunge, zijn troepen Sowars geposteerd, op afstanden van tien mijlen elk, ten einde den Onderkoning te escorteren.

Van eene goede zijde heb ik vernomen dat Lord Canning zijne zoogenaamde toer in het koele saizoen niet zal maken. Hij had het voornemen om van hier over Lucknow en Agra naar Delhi en omliggende plaatsen te gaan, waarna hij te Simla zoude overzomeren. — Dit plan was een gevolg van uit Engeland ontvangene wenken dat hij van zijne betrekking als Onderkoning en Gouverneur Generaal zoude worden ontheven, zoodra het land in eenen vreedzamen staat zou verkeeren, en schoon zou zijn van rebellen Nu heeft echter zijne Lordschap per laatste mail particulier berigt ontvangen, dat zijn opvolger hem zou komen vervangen met de eerste stoomboot die in Februarij aankomt. — Zijne Lordschap begreep dus dat hij niet langer van Calcutta kon weg blijven, en is zulks de reden dat hij met geheel zijne staf zoo spoedig hier komt. Lord Clijde heeft de rebellen uit Oude verdreven tot in het gebied van Nepal, waar zij voor onze wapenen veilig zijn, daar het ons niet is geoorloofd om met gewapende troepen binnen de grenzen van onzer bondgenooten grondgebied te komen. Ik geloof dat er zulk eene bepaling bestaat in het tusschen hen en ons gesloten tractaat, of wel dat in het tractaat beide partijen zich het regt hebben voorbehouden om aan staatkundige vlugtelingen eene schuilplaats te verleenen. Hoe dat zij, onze groote Heeren hebben aangenomen dat Nepal het regt heeft om zulk eene schuilplaats te verleenen aan de opstandelingen, die uit Oude daarheen zijn gevlugt, en dat wij geen regt hebben die rebellen tot op Jung Bahadoors grondgebied te vervolgen. — Het komt mij echter voor dat Jung Bahadoor ons niet zeer dankbaar zal zijn voor onze toegevendheid. Waarschijnlijk, als hij opregt voor de waarheid zou uitkomen, zou het hem aangenamer zijn geweest indien wij ons minder naauwgezet hadden betoond en de Begum met hare 12 of 14,000 roofgierige volgelingen tot binnen zijne grenzen hadden nagezet. — De tegenwoordigheid van zoovele duizende gewapende onverlaten, wie geen ander middel dan roof overblijft om in hunne behoeften te voorzien, en die zijne rustige onderdanen welligt tot oproer en muiterij zullen verleiden, kan hem onmogelijk aangenaam zijn. — Wij echter zijn hen nu kwijt en Jung Bahadoor moet nu maar zien hoe hij er mede rondspringt.

Lord Clijde is op weg naar hier met het doel om tegenwoordig te zijn bij de installatie van den nieuwen en het vertrek van den tegenwoordigen Gouverneur Generaal.

Van denzelfden datum, 17 Januarij, hebben wij de volgende tijding van Lucknow.

De veldtogt in Oude is tot een einde gekomen, en de vervolgers, verlangende naar groote evenementen om he nieuwe jaar te openen, hebben zich teleurgesteld gevonden. Het saluut dat heden ochtend van de wallen klonk, kondigde de terugkomst aan van den Opperbevelhebber. De regimenten, waaruit zijne colonne bestond, zijn naar hunne respective stations teruggekeerd met de bittere herinnering dat slechts zoo weinigen onder de rebellen zijn gedood. — Zoo als ik U schreef heeft de Begum zich niet overgegeven; zij is met haren par amour Mummookhan, met haren medepligtigen Nana Saib en met hare getrouwe volgelingen, getrouw om dat de vrees voor de hen hier wachtende straf hun lot aan het hare verbindt, in Nepal, waar zij door een weinig geld en veel roof en plundering in hare behoeften voorziet, terwijl menig dorp op hunnen weg eene prooi der vlammen werd. Tantia Topee is in de nabijheid van Delhi, waar men zegt dat de inlandsche bevolking zeer onrustig is. — Het gerucht zegt dat de zoon van den ouden koning van Delhi, die tijdens het uitbreken van den opstand op eene bedevaart naar Mecca was, door het bestuur wordt beschouwd als geheel vrij van alle medepligtigheid aan de rebellie en is hem dien ten gevolge een maandgeld van 100 ropijen toegewezen. — Een paar dagen geleden ontdekten eenige soldaten voor eene waarde van 24000 ropijen aan preciosas, die verondersteld worden van Mulha Ahud afkomstig te zijn. — Meer dan drie honderd duizend wapens van verschillende soorten zijn verzameld, meer dan duizend oproerlingen zijn dezer dagen tot ons teruggekomen, en de inningen der belastingen bedragen reeds weder over de 400,000 ropijen. — De omgaande regter van Oude heeft zijnen omgang in de provincie weder hervat. — Wij vernemen dat wij spoedig onzen Opper-Commissaris, de Heer Montgomerij, zullen missen, dewijl hij Sir J. Lawrence als Luitenant Gouverneur van de Punjaub zal vervangen. Wie wij echter in zijne plaats zullen krijgen is nog onbekend.

Lord Clijde heeft heden ochtend bij zijne terugkomst de Radja Maun Singh van Fijzabad en de Kappoorthalla-chef beiden medegebragt.

CHINA.

Te Whampoa had voor eenige dagen een oproer plaats onder de timmerlieden van de werf van den Heer Cowper, dat een oogenblik voor ernstige gevolgen deed vrezen.

Het Amerikaansche schip *Invincible* is daar in het dok, om op nieuw te worden gekoperd, en, wanneer het werkvolk des avonds naar huis gaat, gebeurt het dikwijls dat er verscheidene bladen koper niet zijn aangespijkerd, doch slechts even tegen de plankenhuid zijn aangestoken. — Tegen 9 ure in den avond maakte de Chinesche wacht alarm, en gaf te kennen dat er dieven in het drooge dok waren. — De equipage was dadelijk op de been en de opziener en boekhouder van den Heer Cowper kwamen onverwijld, en werden de dieven aldus nagezet. — Een derzelven viel in hunne handen en werd in het magazijn opgesloten; een tweede sprong in het water en verdronk, terwijl de overigen ontsnapten.

Intusschen had men om den Heer Cowper gezonden, die dadelijk bij zijne aankomst naar de deur van het magazijn ging, waar de dief was opgesloten, doch naauwelijks had hij de hand aan het slot of hij werd door eene troep van zijn eigen werkvolk, allen timmerlieden, die zich met bijlen of ander gereedschap hadden gewapend, aangevallen. Hierop trok hij zijn sabel, en door de andere daar tegenwoordig zijnde Europeanen geholpen, hield hij hen op eenen eerbiedigen afstand, tot dat er eene boot van het oorlogschip *Cambrian* aankwam, wanneer de dief behoorlijk gebonden en aan boord gebragt werd, tot men den volgenden ochtend om den Mandarijn van het district kon zenden. De Mandarijn kwam echter niet in persoon, doch zond eenige soldaten, aan wie de dief werd afgegeven.

Intusschen weigerden alle timmerlieden, die in dienst van den Heer Cowper waren, om te werken, en eischten 700 dollars voor het leven van den verdronkenen dief, wiens lijk was gevonden met drie bladen koper om de lendenen vastgebonden. Daarenboven niet tevreden met zelf alle arbeid te weigeren, schenen zij er op uit te zijn om kwaad te stoken, en trachtten ook de werklieden van de Heeren Hall & Stuckeij overtehalen, ja zelfs te dwingen, om hetzelfde te doen. — Hier echter hadden zij buiten den waard gerekend, want de koelies, die allen te Whampoa thuisbehooren, terwijl de timmerlieden grootendeels van Heang Shan zijn, maakten zich meester van zes van de belhamels en bragten die aan boord van de *Cambrian*. Het kwam dus gelukkig uit dat de ingezetenen van Whampoa beter gezind waren, want van den beginne af aan, hadde-

de koelies van den Heer Cowper, die allen Whampoërs zijn, zich aan de zijde van hunnen meester geschaard, en bleek het uit deze laatste handeling dat zij daarin standvastig bleven.

Nu werd er weder om den Mandarijn gezonden, die ditmaal spoedig en in persoon kwam, waarop de timmerlieden dadelijk van toon veranderden en, in stede van bedreigingen en overmoedige onbeschoftheid, afdaalden tot het nederig vragen van verschooning, en den Heer Cowper smeekten om hunne zes in hechtenis zijnde kameraden het leven te redden, terwijl de gevangenen zelven ook om genade smeekten. — In het begin weigerde de Heer Cowper om zich, hun ten gevalle, verder met de zaak te bemoeijen, zeggende dat zij ook hem niet zouden hebben ontzien, als zij hem in hunne handen hadden kunnen krijgen, op den oogenblik toen zij allen hem gewapend aanvielen, doch toen zij, geheel neerslagtig, alle zonder aarzelen weder aan den arbeid gingen, toen bedacht hij zich, en beloofde hen om bij den Mandarijn de voorspraak der gevangenen te zijn.

Nadat de geheele zaak was afgeloopen gingen de boekhouder en de bouwmeester van den Heer Cowper naar het huis van eenen Chinees in het dorp, waar zij eene huiszoeking bewerkstelligden, en meer dan drie honderd bladen gestolen koper vonden, die daar verborgen waren, die zij onverwijld in bezit namen, wel is waar niet zonder tegenstand van den Chinees, die zich de eigenaar noemde, maar toch zonder dadelijk handgemeen te worden.

COCHIN CHINA.

De *Presse* zegt: Wij hebben belangrijk nieuws van Cochin China. Het koningrijk Tonkin, dat eene der onderhoorigheden is van het Cochin Chinesche rijk, is in vollen opstand. — Naar men zegt is het oproer door de Spaansche zendelingen aangeblazen en zijn de inlandsche Christenen de voornaamste drijvers van hetzelve. — De te Touron vereenigde krijgsmagt heeft daarop onverwijld verscheiden schepen daarheen gezonden, ten einde de opstandelingen te helpen en wordt zelfs de hoofdstad des rijks bedreigd. — Tevens is er berigt dat de *Phlegeton* zich gereed maakte om binnen eenige dagen naar Saigon, de hoofdstad van Cambodia, te vertrekken, welk wingewest zich eenige maanden geleden heeft onafhankelijk verklaard. Het juiste doel waarmede dit vaartuig, dat eenige Fransche troepen aan boord had, zich naar Cambodia begeeft, is niet bekend.

JAPAN.

Van Nagasaki zijn er berigten dat de Japanners aldaar thans rundvee verkoopen aan de vreemdelingen, tegen drie Mexicaansche dollars het stuk. — De Gouverneur der provincie heeft ook een groot aantal schapen van Shanghai laten komen met het doel om eene fokkerij aan te leggen, ten einde daaruit later de vreemdelingen en hunne schepen van schapenvleesch te voorzien.

De commissarissen, die van wege het Japansche Gouvernement naar Amerika zullen gaan ter uitwisseling van de bekrachtigde tractaten, zijn benoemd. Zij zijn Nagasai Genbano Kami, Gouverneur van het finantiewezen en Minister van Marine, en Tan Saij Higo no Kami, keizerlijk inspecteur. — De eerstgenoemde wordt gezegd een zeer schrander man te zijn, die door eenige Hollandsche officieren te Decima werd onderwezen in algebra, meetkunde en stuurmanskunst. In 1857 bragt hij het stoomschip *Soembing*, het eerste stoomvaartuig dat ooit in hun bezit was, van Nagasaki naar Yeddo, met Japansche ingenieurs en equipage, zonder de hulp van eenen enkelen Europeaan. — Hij was ook een van de commissarissen, die met het sluiten der laatstelijk overeengekomen tractaten was belast. De andere, Tan Saij Higo no Kami, is ook een van de uitmuntendste mannen van Japan, en is geenszins vreemdeling in de kennis der buitenlandsche zeden en staatkunde, waaraan hij het dan ook te danken had dat hij mede een was van hen die de laatstgeslotene tractaten mede als keizerlijk commissaris heeft helpen sluiten.

De gewezen Gouverneur van Nagasaki, Arawo Iwamino Kami, is naar Yeddo gegaan, nadat hij zijne betrekking had overgegeven aan zijnen opvolger Olabe Suruza no Kami.

Het Russische consulaat zal in den loop van dit jaar naar Kanagowa worden overgeplaatst. Te Nagasaki ligt het Russisch stoomfregat *Askold* te vertimmeren.

In het noordelijk gedeelte van het rijk woedde de cholera vreeselijk. — Te Yeddo alleen stierven, naar men zegt, honderd vijftig duizend menschen in ééne maand aan die ziekte. Ook Aliasima en Odowara werden vreeselijk geteisterd, terwijl het woeden van dien geessel, zoo kort nadat voor het eerst de vreemde gezanten te Yeddo waren geweest, de bevolking dier hoofdstad op het bijgeloovig denkbeeld heeft gebragt dat het aan hen is te wijten dat zij door die plaag worden bezocht, en zij het als eene straf des Hemels aanmerken voor het toelaten der vreemdelingen. — Volgens de laatste berigten echter nam de ziekte in hevigheid af.

De Deensche brik *Wilhelmine* kwam daar den 18den van Shanghae aan, doch dewijl er geen tractaat tusschen Denemarken en Japan bestaat is dezelve den 31sten sonder iets te hebben gedaan, weder moeten vertrekken. — De schepen van die natien, waarmede overeenkomsten zijn gesloten, worden voorloopig tot den handel toegelaten, op grond van het Hollandsche tractaat van 30 Januarij 1855 en eenige op den 16den October 1857 daarbij gevoegde artikelen, tot dat hunne tractaten zullen van kracht worden.

Een nieuw stoomschip, de *Nagasaki*, dat in Holland voor den prins van Tizen werd gebouwd, is op den 15den November in Japan aangekomen.

Het blijkt dat er reeds eenige Europesche dames in Japan zijn. De Russische consul generaal en zijn secretaris wonen met hunne echtgenooten te Hakodatie en te Inoya, dat tegen over Nagasaki aan de baai van Decima is gelegen, wonen de koopvaardij-kapiteins die de *Yedde*, en de *Nagasaki* van Holland naar Japan hebben overgevoerd, ook met hunne vrouwen. — Te Inoya wonen ook de officieren en een gedeelte der equipage van de *Askold*.

OUDHEDEN IN DE RESIDENTIE KADOE.

Wij zijn in de gelegenheid het volgende mede te deelen nopens eenige oudheden, welke in het jaar 1858 in de residentie Kadoe zijn opgegraven.

In de onmiddellijke nabijheid van den tempel te Mendoet, ten noorden van dezelve, ontdekte men toevallig eene massa goed doorbakken steenen, ter lengte van 14, ter breedte van 8 en ter dikte van 2 duimen.

De meeste dier steenen waren gebroken, doch van zeer goede kwaliteit. Tusschen die steenen trof men achtereenvolgend aan twee beelden, zijnde boetho's (reuzinnen), twee Sawarnogo's (draken) en twee beelden, jonge kinderen voorstellende.

Van die twee boetho's, is de eene aan de neus geschonden, overigens zijn dezelve zeer gaaf.

Deze boetho's zijn zeer wel gemaakt; zij liggen op een voetstuk en verheffen zich plus minus 3½ voet; zij hebben een gordel om de lendenen en aan het verder gedeelte van het ligchaam versierselen, als halssieraden, armbanden en armringen.

Een wedoong (een breed hakmes met houten scheede, dat door de Javaansche ambtenaren bij hunne hofkleeding aan de linkerzijde gedragen wordt) en wijders een knods, zijn hunne wapenen. — Op het voorhoofd hebben zij een djamang (een gouden of zilveren plaat, die op het midden van het voorhoofd gedragen wordt).

Van de twee sawarnogo's is de eene min of meer geschonden.

De twee kinderbeeldjes zijn geheel gaaf.

Bij het graven op den heuvel Goenong Sahari nabij Moentilan, vond men tjandi steenen rondom den top, in den vorm van eenen trap aangelegd.

Deze steenen waren op sommige plaatsen van kroonlijsten voorzien. In de nabijheid liggen eene massa tjandi steenen, vermengd met gewone riviersteenen, ongeordend naast elkander.

Merkwaardiger zijn de twee aldaar aangetroffen Medusa hoofden of banaspatie. Deze hebben eene lengte van 3½ op eene breedte van 2 voeten; de geheele uitgraving aldaar besloeg eene lengte van 39 met eene breedte van 27 voeten.

Midden onder de sawah's, behoorende tot de dessa Ngawen, bevindt zich op eene kleine verhevenheid onder een poeli boom een boedho-beeld. Naar het schijnt, heeft in vroegere tijden om dat beeld eene soort van tempel gestaan, van gelijken doch van kleineren vorm als te Mendoet aangetroffen wordt. Eenige hoopen tjandi-steenen dragen daarvan de blijken.

Te Gedjagan vindt men slechts lagen van gebakken steen, van dezelfde afmetingen, ongeveer als die te Mendoet, terwijl in de nabijheid der dessa Ngradjek eene ordelooze menigte tjandi-steenen is opgegraven.

Belangrijker is Sarén of Keparen, gelegen bij de Progo en wel daar, waar de Ello zich in haar uitstort; aldaar treft men aan een 18 voet lengte en 3 voet breedte hebbende uitgestrektheid tjandi-steenen, verder 3 beelden (3 retjo's), zijnde twee van het mannelijk en een van het vrouwelijk geslacht, elk lang 2 voet en breed 18 duim. Van deze drie beeldjes is er een door midden gebroken, terwijl de anderen er nog zeer gaaf uitzien.

Deze drie beelden zijn voorzien van armbanden en oorringen.

Ook werd er een zuiltje (soko) gevonden, vierhoekig en naar boven spits toeloopende en een goed geconserveerd beeld van Batoro-Gono, met vier armen en een olifantskop, hetwelke als het merkwaardigste is te beschouwen.

Volgens mededeeling, zou de Batoro Gono een der goden uit de Hindoesche fabelen zijn, die speciaal de bosschen en het wild onder zijne bescherming had en ook in het woud zetelde.

De opgegraven beelden nabij Mendoet zijn aldaar verzameld.

(*Java Courant.*)

INGEZONDEN STUKKEN. *

ONDERWIJZERS IN INDIE.

Er wordt, op den duur, veel meer gesproken, geschreven en getwist, over den toestand van het *onderwijs* dan dien der *onderwijzers* in Indië. En hierin doet zich op de gewone naïve en van geen kwaad bewuste wijze de egoïstische inborst onzer menschelijke natuur kennen, die, slechts gretig op het doel ziende, dikwerf alle met dat doel verbonden belangen, behalve het onmiddellijke eigenbelang, over het hoofd ziet. (1)

Het is, meer dan van eenig ander, van dit onderwerp te bejammeren dat de lessen, door de ondervinding, door de zedekunde, door de staathuishoudkunde, in één woord door alle wijsbegeerte en alle praktijk gegeven, niet op de apostelen van het vak worden toegepast.

Wij zijn den tijd voorbij dat er met geringschatting werd nedergezien op den koopman; op den ambachtsman; op den landbouwer; op den jood.

Het onregtvaardige en redelooze ruwe vooroordeel dat op deze allen drukte, heeft zich zelven geheel en al overleefd.

Maar de nuttige stand, die minder dan een der genoemde onder 't bereik van zoodanig vooroordeel moest kunnen vallen, die, wordt hij met waardigheid, naauwgezetheid en kunde behartigd, meer dan eenige andere stand op aarde, de hulde onzer achting en erkentelijkheid verdient: de onderwijzersstand in één woord en bijzonder de stand der leeraars voor het lager onderwijs: wie is er die durft beweren dat er te zijnen aanzien niet nog eene ruime, zeer ruime mate van dom, van blind, van onvergeeflijk vooroordeel in alle niet-*engelsche* maatschappijen en koloniën heerschend is?

Het is waarlijk ons zoeken niet hier met paradoxale stellingen te schitteren. Wilden wij dat, slechts te dikwerf zou zich in onzen tijd en in dit land van tegenspraken gelegenheid daartoe aanbieden, en vooral op het maatschappelijk terrein, vooral ten opzigte der eigenlijke kwestien van kultuur of beschaving.

Maar het beklagenswaardig en voor de dierbaarste belangen der maatschappij hoogst schadelijke vooroordeel, waarvan wij zoo even gewaagden, is genoeg bekend, om dit ons schrijven te regtvaardigen en zelfs onder onze lezers zullen er genoeg zijn, die den neus optrekken reeds bij het bloot vermoeden dat wij voornemens zijn eene voor dezen, wel is waar niet meer zoo eigenlijk veraohten (in zoo ver is het vooroordeel toch verzacht) maar toch nog veeltijds miskenden, bespotten, en hard behandelden stand te velde te trekken. Treden wij daarom met des te meerderen nadruk voor deze goede zaak op.

Miskend; bespot; hard behandeld; zware beschuldigingen tegen de maatschappij wie dat ten laste gelegd wordt, jegens degenen aan wier naauwgezetheid en goede zorg zij hare dierbaarste panden, de hope der toekomst, ter allereerste vorming toevertrouwt.

Vreemd echter en allervreemdst dat nagenoeg alle, *alle* zoogenaamd beschaafde natiën, dat, met uitzondering van Engeland, gansch Europa en de maatschappijen in de van dat werelddeel afhankelijke koloniën in hooge mate die beschuldigingen verdienen.

Zij oogsten ook de vruchten harer dwaling.

Wie zijn neus schendt, schendt zijn aangezigt,

Ouders leeren hunne kinderen nederzien op degenen die zij laten deelen in de taak hunner vorming en opleiding, en van wier invloed zij voornamelijk de gunstige ontwikkeling van hun onsterfelijk deel verwachten.

Maar, zegt gij, leeren wij hun dit? houden wij hun niet bij alle gelegenheid voor dat de meesters met eerbied en ontzag behandeld, hun gehoorzaamheid en voorkomendheid betoond moeten worden? O ja, dit leert gij hen; en tevens sluit gij ze, in deze reeds zoo beperkte maatschappij, binnen nog meer beperkte kringen op. Voorbeeld, waarlijk, werkt sterker dan preken.

Geen ambtenaar, geen officier, kan in ons oog grooter vereering verdienen dan een onderwijzer der jeugd in Indie, die in spijt van alle gebrek aan aanmoediging en ressources, in spijt der matigheid om niet te zeggen uiterste karigheid van zijne belooning, in spijt van het veelal onwillige en weinig buigzame gewas, dat hij heeft te leiden, en ondanks de veelvuldige stoornissen zijner werkzaamheid, zij het door eigen overplaatsing of vertrek van anderen; — dan een onderwijzer, zeggen wij, die ten spijt van dat alles, tot op zijnen ouden dag leeft voor zijn werk, blijden moed op de toekomst, liefde voor zijne kweekelingen behoudt.

Hoe ver toch staat in de Indische maatschappij de onderwijzer ten achteren bij de, hoe zeer ook te regt geachte ambtenaars- en officiersstanden. Wij noemen dit eene hoogst onverdiende achterstelling.

Maar antwoordt men, — de eenen zijn lieden, nagenoeg allen tot wetenschappelijke vakken behoorende, die veelal kostbare studiën gemaakt, moeijelijke examina afgelegd hebben, om ook maar de onderste graden van hun stand te boven te komen.

Waar, waar! wij durven echter daartegen inbrengen dat die examina, mogen zij het *vooraf doorloopen* der *lagere* vakken van onderwijs bewijzen, echter niet strekken tot proeve der aanhouding van kennis in die vakken; en dat, om dit op den duur te doen, even zooveel gezond verstand, vlijt en oordeel en naauwelijks minder, wellígt zelfs meer voorbereiding voor de examina gevorderd wordt, als om op den berg der wetenschap een wat hooger gelegen terrein ter voortdurende bebouwing te kiezen.

Wie dit tegenspreekt gelieve slechts onverwachts, in een gezelschap van voor hun vak als bekwaam erkende en bekende ingenieurs, geneesheeren, ambtenaren, letterkundigen ens. deze eenige vragen uit het eenvoudigste gebied der menschelijke wetenschap, uit het geheel elementaire voorteleggen; het moge nu taal. reken- of aardrijkskunde, chronologie of declamatie of wat dan ook betreffen; — en ach, 't zal hem wel spoedig duidelijk worden dat menschelijke wetenschap in den regel slechts een klein veld van kennis verlangt te beslaan en vast te houden.

Men mag er nog bijvoegen dat de *velerlei* elementaire vakken, thans van een bekwaam onderwijzer gevorderd, en de wijde grenzen die zij beslaan, op zich zelve reeds meer inspanning van hem vorderen dan het de beoefening van een enkelen hoogeren tak van wetenschap doen kan.

Het is onmogelijk, hooren wij verder al dikwerf beweren, in Indië ook zelfs maar goed *lager* onderwijs te verstrekken.

En wij stemmen voor een goed deel met deze klagt in, zoolang namelijk de onderwijzers, die niet allen gelijkelijk doordrongen zijn van den apostolischen geest der onbaatzuchtige zelfopoffering, die enkelen hunner onderscheidt, verpligt blijven te onderwijzen tegen belooningen, die, de betrekkelijke geldswaarde in Indië en Nederland in aanmerking nemende, bij verre niet gelijk staan met de belooningen, gelijk hunne uitzigten nog veel minder gelijk staan met de uitzigten van bekwame ambachtslieden in Europa,

* Het ondervolgende stuk is ons door eenige onzer abonnés ter plaatsing toegezonden.

(1) Alwederom Goethe's in Indië zoo dikwerf toepasselijk: „Man sieht den Wald vor Baümen nicht."

10) Hoe de geest zich in vrije speling moet kunnen verheffen en op andere geesten invloed oefenen, als er naauwelijks voor de hoogste nooddruft des ligchaams — altans van Europeanen of met dezen gelijkstaanden in Indie — gezorgd is! En hoe vriendelijk lacht hen daarbij de toekomst te gemoet! Ja, waarlijk, *enkele* matadors zijn er bij dien stand, die na eenen leeftijd in zware dienst besteed, het tot *f* 350 — 400 's maands hebben gebragt, ja zelfs een tot circa *f* 500.

Gij vordert nog iets, waarde ouders, van de onderwijzers Uwer kinderen. Fatsoen namelijk en manieren. Ieder weet dat ten opzigte van *deze* gaven de levenswijze en het *voorbeeld* vooral den sterksten invloed hebben.

En nu zijn, behalve op binnenplaatsen, de onderwijzers nergens, *krachtens hunnen stand*, bij openlijke receptiën, en feesten (behalve schoolfeestjes) toegelaten. Men zou welligt mogen zeggen, ze zijn krachtens dien stand daarvan hier en daar uitgesloten.

Tot bereiking en behoud van zekere hoogte van fatsoen en van beschaving in den omgang behoort ook zekere mate van onafhankelijkheid. Zonder deze is de tot dat doel noodige vrijmoedigheid geheel onbereikbaar, ten zij ze verbonden is met of steunt op een zekeren graad van hun ongeoorloofde vrijpostigheid (den beschaafden toch nimmer aangenaam, en door hare natuur het doel missende).—

Die onafhankelijkheid bezit, minder dan eenig ander sterveling, de onderwijzer in Indië Hij wage het eens zich op gelijken voet met andere landsdienaren of ook slechts met deftige particulieren te beschouwen en dit te laten blijken.

„Maar de *voorwerpen*", zal ons weder de een of andere tegenstander onzer inzigten toevoegen" de voorwerpen „waar Gij zoo voor in de bres springt zijn ook meerendeels „voor dien gelijkstandigen omgang ongeschikt" enz.

O sancta simplicitas! zouden wij uitroepen, ware niet juist deze eenvoudigheid zoo diep doortrokken van den deessem des verdorvensten menschelijken hoogmoeds, der domste verblinding.

Iedere stand, mijne lezers, is en wordt wat de wet, wat de gebruiken en wat zijne middelen van bestaan van hem maken.

Eer den stand naar zijne verdienste, of naar de verdienste die hij door behoorlijke vervulling zijner verpligtingen verwerft; beloon elk zijne leden naar gelang en in evenredigheid dier betoonde verdienste.

Spoedig zult gij, voor zoo ver dit nog niet aldus bestaat, een allezins achtbaren, met de overige fatsoenlijke standen allezins gelijkstandigen stand in het leven geroepen en bovendien, *door belangrijke en diepingrijpende verbetering van het lager onderwijs, en van de zoogenaamde schoolmanieren, het grievend gemis van middelbaar onderwijs voor uwe kinderen belangrijk verzacht hebben.*

Belangrijke verbetering van het geldelijk inkomen en der uitzigten van bekwame en ijverige onderwijzers, zou hiertoe van de zijde van het Gouvernement, achting en onderscheiding van den stand van zijden des publieks, het meest geschikte middel zijn.

Dat zoodanige verbetering overigens hier te lande nog een vrome wensch is, behoeft geen verwondering te baren. In de beschaafdste landen van Europa toch, en ook in Nederland dat in dit opzigt toch verre boven den laagsten trap staat, duurt tot in onzen tijd het vooroordeel, dat het lager onderwijs als niet tot de wetenschappelijke vakken behoorende, op veel geringer vergelding dan andere vakken aanspraak heeft. Al ware dit nu in wezenlijkheid zoo, of al werd het in professoralen zin minder wetenschappelijke niet op velerlei andere wijze opgewogen, de *praktijk* begint het onhoudbare der door ons gewraakte theorie te bewijzen. Allerwege bestaat te kort in het getal der aankomende onderwijzers, en meer en meer beginnen zich degenen hunner die daartoe in de gelegenheid komen, tot andere vakken te wenden. Men poge nu die theorie eens vol te houden. Het onvermijdelijk gevolg zal dan na weinig jaren zijn algemeene achteruitgang der volksbeschaving.

Het onderwerp is rijk, overrijk, even rijk, als in den regel de onderwijzers arm zijn. Veel zouden wij daarover nog hebben aanteteekenen. Wij zullen voor heden het hierbij laten, maar misschien in den vervolge tot nadere ontwikkeling onzer stellingen, er eens spoedig op terugkomen.

Samarangsche Courant.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

K. H. Neirinckx, geb. Reep, Z. Timor Koepang 6 Jan. — P. E. van Kesteren, geb. de Siso, D. Makassar 8 Febr. — J. Smith, geb. Bernet, Z. Batavia 1 Febr. — D. F. Vincent, geb. Schutz, Z. Ngawie 16 Febr. — De echtgenoote van W. A. S. Valberg, D. Soerabaya 3 Maart. — J. P. van der Weide, geb. Rouffaer, Z. Soerabaya 2 Maart.

Getrouwd:

W. A Zilver Rupe met H. M. Suermondt, Batavia 24 Febr. — E. H. Doerrleben met E. J. Groenewald, Buitenzorg 28 Febr. — A. R. E. Bruining met C. P D. Noordhoek Hegt, Batavia 25 Febr

Overleden:

A. C. van Lennep, asp. betaalm, Batavia 20 Febr. — C. F. A. Persille, Batavia 18 Febr. — Het dochtertje van J. W. J. Witsen Elias, 14 m Batavia 20 Febr. — de weduwe C. Sint Nicolaas geb Mingaars, 72 j. Batavia 20 Febr. — J. T. Oversier 5 j. Soerabaya 2 Maart.

VERTREKKENDE PERSONEN.

H. J E C. Chevallier. — Mevr. de wed. van Maanen. — J. van Maanen — M. J. Pacqué en familie. — A. Lindeman. — J. O. F. Struben. — Mevrouw de weduwe Smulders. — Jhr. Th. van Capellen. — G. M. Drummond en familie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Maart.	7	Nederlandsche	Zaanstroom.	R. L Schaap.	Bawean.
„	—	Engelsche	Marion Mac Entijre.	J Little	„
„	9	Nederlandsche	Nederland.	J. Hoekstra.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Atist Tilmoula.	Oewa Mohamat.	Grissee.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Maart.	5	Nederlandsche	Bezcekie.	J. H. Lammerts van Bueren.	Nederland.
„	—	Nederl. Ind.	Scotch Lassie.	H. F. Mackenzie	Molukkos
„	—	„ „	Marzoek	Sech Oemar bin Abd. Bagawie.	„ via Sumanap
„	—	Nederlandsche	Minister Thorbecke.	C. van Duijn.	Nederland
„	—	Nederl Ind.	Padang Paudjang.	S. Worthington.	Batavia via Sumanap.
„	—	„ „	Mastora.	Abdul Rahim.	Passeer.
„	—	„ „	Krabbe.	Mardam „ „	Passoeroean.
„	9	Nederlandsche	Joan Jacob.	R Wilphorst.	Australie.
„	—	„	Agneta.	R Grivel.	Nederl v. Pasoeroean.
„	—	„	Willem de Clercq.	P. Ouwehand.	„ „ „
„	—	Engelsche	Princess.	G Sargeant..	Singapore.
„	—	Nederlandsche	Fortuna.	M. de Lignij	Nederland.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Johanna Maria Christina.	C. Gorter.	In Reparatie.	Fraser Eaton & Co.
id.	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	„ „ „ „
id.	Drie Vrienden.	L. P Andersson.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Walcheren.	K. Hoek	id.	„ „ „ „
Engelsche	Lismoyne.	Dempster.	id.	„ „ „ „
id.	Amelia Breillat.	Morris.	Australie.	„ „ „ „
Zweedsche	Fannij.	Wulff.	Falmouth.	„ „ „ „
Nederl Ind.	Emilie	Perrij.	Onbepaald.	„ „ „ „
id. id.	Wilhelmine Cox.	Deibel.	Onbepaald.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Nederlandsche	Johanna Louisa.	Popken.	Amsterdam	Schimmelpenninck & Co.
id.	Jan Schouten.	Coeningh Meijer.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Prins Frederik der Nederlanden.	de Wit	id.	„ „ „
id.	O. J. Packet.	Postma.	id.	„ „ „
id.	Hollandia.	Ruige	id.	„ „ „
id.	Afrika	Manourie.	Amsterdam.	„ „ „
id.	Nederland.	Hoekstra.	Onbepaald.	„ „ „
id.	Prins van Oranje.	Hensing.	id.	Ruyl Cramer & Co.
id.	Laurens Koster.	Koenen.	id.	„ „ „ „
id.	Koerier.	Rotgans.	id.	„ „ „ „
id.	Gebrs. Houtman.	Bax.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Stad Gouda.	Breuning.	id.	„ „ „ „
id.	Haamsteede.	De Boer.	Nederland.	„ „ „ „
id.	Eersteling.	Mann.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Arij Scheffer.	Kunst.	id.	„ „ „ „ „ „
id.	Delfshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
id.	Baltimore.	Brakke.	Onbepaald.	„ „ „ „
id.	Ida Elisabeth.	Kramer.	Nederland.	„ „ „ „
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	China.	Hill Broekman & Co.
id.	Oxus.	Wallace.	Ter bevrachting.	„ „ „ „
id.	Fleda.	Sauders.	id. id.	„ „ „ „
Ned. Ind.	Stoomschip Samarang Packet.	Scheel.	Batavia.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Union.	G. Schuit.	Reparatie.	B. J. van Eck & Co.
Bremer	Franklin.	F. H. Stokman.	id.	„ „ „ „ „ „

Aangekomen Passagiers

Met het Nederl. schip *Nederland*, de heeren Huigens en familie, Kolff, Breero en echtgenoote.

Vertrokken Passagiers.

Met de Nederl. bark *Bezoekie*, kolonel Kroll en familie, kapitein von Stietz en zoon, de heer Reesmeier en familie en 1 gepasporteerd militair.— Met de Nederl. bark *Minister Thorbecke*, drie arrestanten.— Met het Nederl. Ind. schip *Padang Pandjang*, de heer G. Taijlor.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Medusa, Etna, Onrust Samarang en Amsterdam; de schepen Oost India Pakket, Prins Frederik der Nederlanden, Arij Scheffer, Fathool Moebarak, Gana Salim, Prins van Oranje, Johanna Maria Christina, Oxus, Faidul Mobarak, Hollandia, Fannij, Franklin, Foolkool Haer, Zaanstroom en Nederland; destoomschepen Ambon, Samarang Packet en Banda; de barken Fathal Maän, Saijan Maskoer, Salma, Drie Vrienden. Delfts haven, Louisa Jacoba Johanna, Fathool Joesoer, Adolf van Nassau, Soedul Gair, Baltimore, Bacht Mastora, Naim Balgijer, Abool Hasim, Laurens Koster, Pictura, Wilhelmina Cox, Abool Hair, Alhamadanie, Aldjoesoer, Ida Elizabeth, Kim Tianhoat, Walcheren, Afrika, Lismoijne, Zein, Gebroeders Houtman, Fathul Karim, Fleda. Nawan Eljoesoor, Banka, de Stad Gouda, Haamstede, Emilie, Kalimantan, Cornia, Sperwer, Alnoer en Beatrix; de brikken So-Ootdin, Sophia Fraser, Koerier, Fathal Hair, Amelia Breillat en Almochboelie; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Komeij, Berkatool Adjelan, Bil Madjiet, Bingseeng, Banda, Coquette, Johannes en Louisa, L' Union en So-Ookdin.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

3 Maart. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Banjoewangie; het Ned. schip *Eersteling*, gezagv. T. G. C. Mann, van Soerabaya.

4 Maart. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

28 Februarij. De Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Soerabaya.

1 Maart. Het Ned. schip *Beatrix*, gezagv. A. L. van der Wijck, naar Soerabaya.

3 Maart. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

5 Maart. Het Ned. schip *Tasmania*, gezagv. B. J. Jonker, naar Amsterdam.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Nederlandsche schepen Stad Nijmegen en Eersteling; de kotters Carolina en Mad Mira; de schoener Bella; de kotter Little Tot.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 5den tot en met den 9den Maart 1859.

AANVOER.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Borneo*, gezagv. Goei Ban Hok, agent Gezagvoerder.

58455 bossen bindrotting, N. H. M.; 1027 groote bossen bindrotting, 5900 stuks kadjangmatten, 100 stuks laneng-planken, 308 stuks chineesch aardewerk, $9^{45}/_{100}$ picols was. Gezagvoerder.

Van China per het Engelsche schip *Marion Mac Entijre*, gezagv. J. Little, agenten Fraser Eaton & Co.

1300 kistjes thee, Fraser Eaton & Co.

Van Batavia per het Ned schip *Zaanstroom*, gezagv. L. Schaap, agenten Schimmelpenninck & Co.

$1480/_2$ kisten, $2392/_3$ kisten en $494/_4$ kisten thee, Order.

UITVOER.

Naar Moluccos per de Ned. Ind. bark *Marzoek*, gezagv. Sech Oemar bin Abdulla Bahawie.

1 kist visschermessen, J. F. van Leeuwen & Co; 7 vaten kruid, Nash; 1 kist madapollams, N. H. M.

Naar Australie per het Ned. schip *Joan Jacob*, gez. R. Wulphorst.

$942^{36}/_{100}$ picols suiker, Major Matzen & Co; 2 tonnen steenkolen, Kuyper: 20 picols amandelen, 40 picols dadels, 5 picols notenmuscaat, McMillan Marten & Co.

Naar Singapore per het Engelsche schip *Princess*, gezagv. Sargent.

$65^{42}/_{100}$ picols gutta-percha, Mathieu Ebbs Ruys & Co.

Naar Nederland via Passaroeang per het Ned. schip *Willem de Clercq*, gezagv. P. Ouwehand.

30 picols rotting, $1200^{69}/_{100}$ picols suiker, N. H. M.

Naar Nederland via Passaroeang per het Ned. schip *Agneta*, gez. R. Grivel.

$4001^{39}/_{100}$ picols suiker, N. H M.

Naar Nederland per het Ned. schip *Fortuna*, gezagv. M. de Lignij.

$5001^{70}/_{100}$ picols suiker, 611 picols rotting, N. H. M.

Marktprijzen.

Suiker No. 16 per picol *f* 19.—
Koffij Nominaal.
Rijst (carga) per kojang. *f* 130 à *f* 140.—
Id. (witte) „ „ *f* 160 à *f* 170.—
Koehuiden per 100 st. *f* 45.—
Arak per legger *f* 50.—
Olie (Klapper) *f* 14 à *f* 15.—
Olie (Katjang)
Kadjang Matten
Rotting *f* 7 à *f* 12.—
Wisselkoers Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 13den Maart 1859, 's morgens ten half negen ure.
Ds. SCHIFF.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 13den Maart 1859, 's morgens ten half 9 ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam* en W. J. van Harse Noman te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA.